

לך לך

מיסודו של המלוב"ן ראש המקובלים הגאון הצדיק רבינו מרדכי שרעבי זיע"א

דבר ה'

גאון חסידות בארץ ישראל
רבי משה שמואל סליטא

לברוח מהמחלוקת

כי השלום - דבר גדול הוא עד מאוד בעיני השם יתברך. שכן אם ישראל שרויים בשלום, לא יכולים עליהם כל אומה ולשון, כמו שאמרו אצל אחאב (ויקרא רבה פרשה כו, ב) "שאת" פ שעבד עבודה זרה, היה מנצח במלחמה, כי הייתה אהבה ואהבה בין כולם. וללמדנו בא, כמה חשובה היא האחדות!

וכך כותב הרמב"ם ב"אגרות המוסר" לבנו: "אל תשקצו את נפשותיכם במחלוקת המכלה הגוף והנפש והממון, ומה נשאר עוד? ! ראיתי לבנים השחירו, פחות נפחתו, ומשפחות נסחפו, ושרים הוסרו מגדולתם, ועיירות גדולות נתעררו, וקיבוצים נפרדו, וחסידים נפסדו, ואנשי אמונה אבדו, נכבדים נקלו ונתבזו בסיבת המחלוקת. נביאים נבאו, וחכמים חכמו, ופילוסופים חפשו ויספו לספר רעת המחלוקת, ולא הגיעו לתכליתה. לכן שנואו אותה ונוסו מפניה והתרחקו מכל אהוביה וגואליה ורועיה, וגם אל שאר בשרכם אוהב מדנים - התנכרו ורחקו קרבתם, פן תספו בכל חטאתם".

הצדיק רבי אלימלך בידרמן שליט"א, סיפר מעשה שהיה בעיירה בפולין: בני הקהילה חיפשו שוחט כשר, ירא אלוקים, שיהיה ראוי לשחוט עבור בני הקהילה. הצעות רבות הועלו, ומתכן, לאחר סינון ובירור, נשאר שתי הצעות ראויות. ראשי הקהל החליטו כי יערכו בחירות בין שני השוחטים, וכך יקבע מי מהם ימונה כשוחט העיירה. שני השוחטים היו ידידים טובים, הם היו בשלום ובשלום, אך היצר הרע יודע לנצל הזדמנויות כאלו, ומטבעם של דברים, השלום והשלווה הפכו למדון ומריבה, כל שוחט הקהיל סביבו פעילים ומשפיעים, הללו טוענים ככה והללו ככה, ואש המחלוקת התלקחה ומאנה להירגע. אחד השוחטים, שהיה מקורב אל בעל השפתי צדיק מפיליז'צ'ו, שלח אליו מכתב, בו הוא מפרט את מה שקרה לו עם השוחט השני, וביקש ממנו עצה שיבאר לו מה תפקידו בעת הזאת.

שלח לו השפתי צדיק: "מחלוקת היא אש, ומאש בורחים, שא רגליך והימלט מן המקום אשר אתה שמה".

המכתב טרם הגיעו לעידו - אל השוחט, אך הוא הגיע לידי אחד מן הפעילים שציידו לטובתו, הלה לא רצה שהשוחט יעזוב את העיר, ועל כן החליט שלא למוסרו לידי השוחט, וכך השוחט נשאר בעיר. וכדרכה של מחלוקת, היא המשיכה לבעור במלוא העוצמה.

כעבור שבוע, השוחט - תלמידו של השפתי צדיק הלך לעולמו בפתע פתאום, והמגפה לא נעצרה, אחריו מתו עוד כמה ממחרתי הרבי, ומלכי המדון. הדבר היה להחרדת אלוקים בתוכני הקהילה, והכל ראו עד היכן מגעת שריפת המחלוקת.

לימים, נודע דבר תשובתו של השפתי צדיק לתלמידיו, גם פרשת העלמת המכתב ע"י 'ידידו' נודע אף הוא למשפחתו, ומספרים שעוד כמה דורות היה קשה לבני משפחת השוחט למחול לו על מעשה נלוו זה, שלא מסר לאבי המשפחה את דבריו הנחרצים של מורו ורבו, ובוהו גרם לסילוקו מהעולם בטרם עת.

ניתן אל לבנו, כמה חמורה היא המחלוקת בעיני השם יתברך, נרחיק אותה מאיתנו כמטחוני קשת, ונדרוף אחר השלום, ונוכה לברכה וטובה כל הימים. שבת שלום!

וגדלה עד שמגיעה לחשובי העם, כפי שאומר הכתוב שלפנינו, שבתחילה החלו לריב הרועים בניגהם, אך אז התריע אברהם את לוט, כי עלולה מריבה זו להגיע עד "בינו ובינך!"

רמו נאה נתנו דורשי רשומות במילה 'מחלוקת' עצמה, אשר אותיותיה מלמדות אותנו כיצד היא מתפרצת: מ' - בתחילה הכל סגור, ורק סדק קטן נפער בקצה. כך היא ראשית המחלוקת, מתחילה בפירצה קטנה שאינה ניכרת כל כך. אך לאחר מכן היא הופכת ל'ח' - הכל כבר נפתח מלמטה, ואז גדלה ונעשית ל' - האש

"ויהי ריב בין רעי מקנה אברהם ובין רעי מקנה לוט וגו' ויאמר אברהם אל לוט אל נא תהי מריבה ביני ובינך וביני רעיו ובין רעיך פי אנשים אחרים אנהני" (ג, ו-ז)

מצווים אנו בכל עת למדוד על המשמר, ולברוח מכל מחלוקת וריבור אסור. שכן המחלוקת, יודעים אנהנו היכן היא מתחילה - אך לא נדע כיצד היא תסתיים, וכפי שלמדים אנו מתורתנו - תורת חיים, בפרשתינו.

הנה, התורה מספרת, כי אברהם אבינו פונה ללוט בן אחיו, אחרי שנוצר "ריב" בין הרועים שלו ושל אחיינו, ומבקש ממנו "אל נא תהי מריבה ביני ובינך וגו' כי אנשים אחרים אנהני". ויש להתבונן, מדוע שניתה התורה בשמה של מחלוקת זו, כאשר בתחילה היא מכנה אותה "ריב" ולבסוף היא נקראת "מריבה"?

וביאור המפרשים, על פי מה שאמרו חכמינו ז"ל בגמרא סנהדרין (י, א), על הפסוק (משלי י, ד): פוטר מים ראשית מדון, וז"ל: "האי תגרא, דמיא לצינורא דבידקא דמיא, פינן דרונן רנח". פירושו: כאשר הנחר מתפשט לשדות הנמצאים סביבותיו, מתחילים להייראות פלגי מים קטנים, אך אם לא יסתום אותם בעל השדה באופן מיידי, הם יגדלו ויתרחבו בצורה כזו שכבר לא תהיה לו שליטה, והתבואה תישטף ותיהרס. כך היא המחלוקת, מתחילה היא במינון נמוך וניח, אך אם לא יעצרו בזמן היא תהפוך לאש להבה.

וכך אמר אברהם לוט, אמנם כעת התחיל להיות בין הרועים רק "ריב" שהוא לשון זכר, לרמוז כי אינו מוליד עוד טענות ומענות, אך דע לך, שבקרוב תהא זו 'מריבה' לשון נקבה, הפרה הרבה, ותוליד אחריה מחלוקות אשר תוצאותיהן מי ישורם. ועל כן אבקש ממך: "הפרד נא מעלי" וכו' - אינני חפץ להיות באיורה של מריבה בשום אופן.

ובזה ביארו המפרשים ז"ל את מה שאמרו (ויקרא רבה א, ו): "דעת קנית, מה חסרת? דעת חסרת, מה קנית?". כי לכשתדקדק בדבר תראה, כי ההבדל בין המילה 'ריב' ל'מריבה', הוא באותיות 'מה' - שכן האות הראשונה והאחרונה של 'מריבה'. ועל כן אמרו: דעת קנית - מה חסרת? רצה לומר, כי משישלו דעת וכולם עצמו, ובכך לא יתן לריב להתפשט ולהפוך ל'מריבה' חס ושולם, כי אינו מכניס את אותיות מ"ה בתוך הריב להפוך ל'מריבה', ומחסר הוא את 'מה'. אך אם ח"ו: דעת חסרת - מה קנית! כי אז לוקח הוא אותיות מ"ה ומוסף אותן לריב ונעשית 'מריבה'. וזה הוא שאמרו הכתוב (איוב ג, א): "תולה ארץ על בלי-מה", שהארץ תלויה ועומדת על אותם שאינם מגדילים את המחלוקת, ומונעים את ה- מ"ה.

כמו כן, עוד למדים אנו על סגולתה של המחלוקת, שמתחילה היא בין המון העם והאנשים הפשוטים, אך אז היא עולה

לך לך

	- י -	ת"א	צפת	ב"ש
כניסת שבת:	4:11	4:29	4:24	4:32
צאת השבת:	5:24	5:26	5:22	5:27
ר"ת:	6:02			

"לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" (ב"א)

להקדשות התקשרו
02-624-9000

לעילוי נשמת
מרן ראש הישיבה
חכם שלום הכהן זצוק"ל
בן תופחה מלכה

לעילוי נשמת
מרן פאר הדור כמורה ר' רבי עובדיה יוסף זצוק"ל

לעילוי נשמת
מורנו המלוב"ן כמורה ר' רבי מרדכי שרעבי זיע"א
ראש ומייסד ישיבתו הקדושה

מו"ר שליט"א בתפילה על קבר רחל

מידי שנה נוהג מו"ר עט"ר יחד עם קהל עדתו לעלות לציזון רחל אמנו ע"ה בערב ההילולא לערוך בחצות בלילה תיקון חצות ותפילות לגאולה ישראל

להיות במצוות ה' ובמעשים הטובים במצב של הליכה והתקדמות תמידית, וכמו שכתוב אם בחוקתי תלכו (ויקרא כו, ג), התהלך לפני והיה תמים (בראשית ז, א), אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה' (תהלים קיט, א), את משפטי תעשו ואת חוקתי תשמרו ללכת בהם אני ה' אלהיכם (ויקרא יח, ד), והלכת בדרכיו (דברים כח, כב), (מו"ר הגאון ר' יהודה מועלם זצוק"ל).

"וְלֹאֲבָרִם הֵיטִיב בְּעִבְרָה" (יב, טז)

אין הברכה מצויה בבית אלא בזכות האשה ככתוב בגמרא (כבא מציעא נט), אמר רבי חלבו, לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין הברכה מצויה בבית אלא בזכות האשה. והיינו דאמר להו רבא לבני מחווא אוקירו לנשיכו כי היכי דתתערתו. וזה מרומזו כאן בפסוק "ולאברם הטיב בעבורה" השם הטיב עם אברם בזכות שרה.

...

"אם-הַשְּׂמַאל וְאִימְנָה וְאם-הַיְמִין וְאִשְׁמְאִילָה" (יג, ט)

עשר בשביל שתתעשר

אפשר לבאר את הפסוק הזה על מצות הצדקה, דאיתא בגמ' (כתובות סו) "מלח ממון חסר", ופירש רש"י, "מליחת הממון" היא משל לשמירת הממון, שהרצה לשמר ממנו עליו "חסרו" בניתנת צדקה, שהנותן צדקה ממנו הולך ומתרבה, ואמרו עשר תעשר (דברים יד, כב), עשר בשביל שתתעשר (שבת קיט, ט), "עשר" - הנקודה שעל האות ש' בשמאל, "תתעשר" - הנקודה בימין, וזו פירושו הפסוק "אם השמאל" - אם אתה הולך בשמאל, שאתה שם את הנקודה בשמאל ואתה מעשר ונותן לצדקה, "ואימנה" - הקב"ה אומר אני אלך כמון בימין ואני אעשה את השין לשין ותהיה לעשיר, אבל אם אתה הולך בימין - שאתה רוצה להתעשר אני אלך בשמאל ואני אעשר ואפחות מהממון שלך. על האדם לדעת שאת הממון ה' נתן לו בשביל שיעשה מצוות ובפרט לתת לתורה ולישיבות!

...

"ברע מלך סדום" (יד, ב)

הקב"ה הפך שמו אחר הפיכת סדום ועמורה

הגאון ר' יהונתן אייבשיץ (מפראג), כבר בילדותו היה מופלג בחריפותו. וכאשר למד חומש, הפליא את כולם בשכלו החריף, ועל כל שאלה שנשאל היה עונה תשובה חריפה. לאחר שלימד רבו את פרושת לך-לך בכיתה על מלחמת המלכים בעמק ים המלח, שאל מנהל ה"ת"ת את יהונתן הקטן, אמור נא את שמו של מלך סדום, ענה לו כתוב מפורש - "ברע מלך סדום". התחכם המנהל ושאל, הלא כתוב בסידור התפילה בסדר הקטורת "מלך סדומית רבע" (ובאמת כתיב מלח אלא רצה המנהל לבלבלו), אך יהונתן לא התבלבל והשיב, בתחילה היה שמו של מלך סדום "ברע" וכמו שנאמר בתורה, אלא שאחרי שהפך הקב"ה את סדום ועמורה נהפך גם שמו של המלך מ- "ברע" לרבע.

"וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם לֵךְ-לְךָ מֵאֲרָצְךָ וּמְמוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאֶךָ" (יב, א)

השי"ת רמז לו שכשיגיע למאה שנה יהיה לו בן

אמרו רבותינו (רש"י יב, א, וראה ראש השנה דף טו:) לך לך להנאתך וטובתך שתזכה לבנים, ובמדרש (תנחומא לך לך סי' ד') "לך לך" בגמט' מאה. שרמז לו השם יתברך שבזמן שייגיע למאה שנה יוולד לו בן. וכן "אברם" בגמט' רמ"ג חסר ה' למנין אבריו של אדם ורמז לו שכשיושלם שמו יוליד (רש"י ישן יב, ט).

...

"וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם לֵךְ-לְךָ מֵאֲרָצְךָ וּמְמוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאֶךָ" (יב, א)

תמיד צריך להוסיף ולעלות ברוחניות

הזוהר הקדוש (ח"א דק"כ בע"ם) מבאר שמה שכ' ויאמר ה' אל "אברם", אברם זה הנשמה. לך לך, דע לך האדם צריך להיות במצב של הליכה - "לך לך", ולא לעמוד במקום אחד, אלא כל יום הולך ומוסיף ולא להיות כמו המלאכים שרק עומדים באותו מצב לא עולים ולא יורדים כמו שנאמר (זכריה ג, א) "ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה", אלא ישתדל תמיד להוסיף ולעלות בתורה ובמצוות ובראית שמים ובמעלתו הרוחנית בעבודת ה'. ולכן עליו לדעת גם כן לא להתגאות במעשיו, כיון שלכך הוא נוצר. ועליו כל הזמן לעשות מצוות ומעשים טובים ולעלות הלאה, שיש לו עוד הרבה להתקדם ולעלות, ועדיין לא עשה כלום לעומת כל הטובות של הקב"ה עליו.

משלו משל, משל לאדם שחלם בלילה חלום, שבו ראה את המלך עולה במעלות של סולם גבוה מאוד והגיע עד חצי הסולם, כשהתעורר סיפר לאשתו את החלום, אמרה לו לך תספר את זה למלך שישמח, הלך וסיפר למלך, וכששמע המלך כך, צויה לתת לו אוצר של דינרים, וחזר לביתו שמח וטוב לב. כששמע זאת שכנו, אמר אני אספר למלך שחלמתי איך הוא מטפס ומגיע עד ראש הסולם, ובטח כשישמע כך יתן לי יותר. הלך למלך וסיפר לו, וכששמע המלך כך, כעס עליו וצויה לגרשו בבושת פנים.. אמר לו מה אני שונה מפלוני שנתת לו מתנה גדולה!? אמר לו המלך, הוא סיפר לי שאני עולה במעלות הסולם, אז שמחתי מאוד, כי זה מראה שהמול שלי עולה ועולה, אבל אתה שאמרת שהגעתי כבר לראש הסולם, אז ממש כבר אי אפשר לעלות רק לרדת ואם כן זה חלום לא טוב. ולכן האדם צריך להיות במצב של עליה כל יום ויום, כי אם לא כן ודאי ירד ממדרגתו, וכמו שמצינו בתורה כמה פסוקים ואזהרות שמורים לאדם שעליו

תורת יוסף
הסבת והולדת בשישה מיתות של מרן
הגאון רבי יוסף קארו

עניינא דיומא עונת הגשמים

בימים אלה שהם ימי עונת הגשמים, וקשה ההליכה לעוברי אורח, שהם צריכים לעקוף שלוליות מים וביצות, ולהזהר ממהמורות מרפש וטיט, ועל כל אלה עליהם להזהר גם מפגיעתם של כלי רכב המתזים מים ורפש מגלגלי המכוניות. בפרט כשהמכוניות נוסעות במהירות רבה. ולא פעם קרה שאנשים מכובדים טונפו בגדיהם במים לא נקיים על ידי התזתם בגלגלי המכוניות. לכן בימים אלה שומה על בעלי הרכב לנהוג בזהירות יתר, שהרי אין הולכי הרגל יכולים להזהר בפניהם. וראה בשולחן ערוך חושן משפט (סימן תיב"ס"ה) שיש חיוב תשלומי נזיקין בכגון זה על המטנף בגדי חברו במים לא נקיים. וע"ש (סימן קנה סעיף ד). (וכבר אמרו בבבא מציעא ק"ז ע"א מודה ר' יוסי בגרי דליה).
ובמסכת בבא קמא (ל"ע"א), הרוצה להיות חסיד עליו לקיים ולהזהר במיילי דנזיקין, כלומר: שישמור את עצמו מלגרום נזק כל שהוא לחברו. ובירושלמי נדרים (פרק ט הלכה ד) אמרו: ואהבת לרעך כמוך, זה כלל גדול בתורה (ש"ת יח"ד ח"ג סימן רה אות יד).

ג. ומה טוב ומה נעים שהרוצה להפריש מעשר מכל רווחיו, וממשכורתו יתנה מראש במפורש לפני שיבוא לו הרווח או המשכורת, שיוכל לעשות במעות המעשר כל מצוה שירצה כפי ראות עיניו.

ד. אבל מי שחננו ה' בעושר וידו משגת, יאחז צדיק דרכו לתת כל המעשר לעניים ולאביונים ולעמלי תורה ולישיבות הקדושות. ועץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר (ע"פ שו"ת יח"ד ח"ג סימן עז).

דיני מעשר כספים

ויתן לו מעשר מב"ל (יד, ב)

רבי יהושע בן קרחה אומר אצרהס התחיל לעשר ראשון צעולם לקח את כל מעשר קדוש ועמורה וכל מעשר לוט בן אחיו ונתן לשם בן נח שנאמר ויתן לו מעשר מכל (פרקי דרבי אליעזר פרק ו"ך)

א. הנהוג להפריש מעות מעשר ממשכורתו מכל רווחיו, רשאי לנכות מדמי המעשר דמי פרנסת וכלכלת בניו ובנותיו הגדולים היתרים על גיל שש שנים, ואפילו הם סמוכים על שולחנו.

ב. וכן רשאי לסייע ממעות מעשר בהוצאות נישואי בניו ובנותיו, כגון לצורך דירה ורהיטים וכיוצא בזה כדי שיוכלו לבנות את ביתם.

עשיית מילה דחוייה סמוך לשבת ויו"ט

המורה פ"ב פ"ב פ"ב (יו, י)

א. תינוק שחלה ונתרפא אין למולו מילה שלא בזמנה ביום חמישי או ביום שישי משום דהוי כמתנה לחלל את השבת [שהרי התינוק ביום השלישי למילה הרי הוא כחולה שיש בו סכנה] ודין יום הכיפורים כדין שבת לענין זה.

ב. ומכל מקום מותר למול מילה שלא בזמנה קודם יום טוב דעד כאן לא גזרו אלא בשבת החמורה אבל יום טוב שקל יותר לא גזרו (ע"פ שו"ת יביע אומר ח"ה י"ד סימן כג).

עם סגולה

סגולת מיעולת במסורות מוסכמות

המשך תוספת שבת

ג. בספר מלאכת שבת כתב: המקבל את השבת מוקדם הוא סגולה לפרנסה. וכן מובא בספר סוד ה': שכאשר האדם מכניס את השבת מוקדם, הקדוש ברוך הוא משלם לו מידה כנגד מידה, בזכות שהוא הרחיב את גבול הקדושה על ידי שהרחיב גבול השבת, וצמצם את גבול זמן ימי החול, בזכות זה ירחיב לו ה' גבולו, ואם יהיה לו עת צר ירחיב לו ה' מצרתו...
ד. כתוב בספרים: שהרי השבת היא הבת זוג של עם ישראל, עם ישראל הם החתן, והשבת היא הכלה, וכשהחתן יוצא לקראת כלה דהיינו תוספת שבת, ולהקביל את פניה, זוכים בזכות זה למצוא בן ארבת זוג, ובעיקר זוכים לשלום בית, אהבה ואחזה שלום ורעות.
ה. מובא בספר 'עולת שבת' בשם האר"י הקדוש, שמי שאין לו בנים שיהיה במיוחד בתוספת שבת, וכן יהיה לאחרים על תוספת שבת, ובזכות זה יזכה שיתווספו לו בנים. וכן כתוב בכתבי החפץ חיים, שמי שמזרז ומחזק בענין תוספת שבת, יזכה לבנים.

לימוד הקבלה מביא גאולה ומונע גזרות קשות

על ליבו כי עניותא דישראל, הגזרות והמלחמות המשסות וההריגות הוא בעצמו גורם לזה, ובפמליא של מעלה העני יחיבו על דלותו ושפלותו, ההרוג על הריגתו, כל זה נקרא אפוא חטאים שבין אדם לחבירו, אשר גם יוה"כ אין מכפר עליהם, אוי לנו מיום הדין והתוכחה עכ"ל.

נמצא אם כן שלימוד הקבלה הוא המזרז את הגאולה ומציל את כלל ישראל מכל מיני פורעניות וגזרות קשות.

וזהו מה שאמר אליהו הנביא לרשב"י (והר נשא קכד ב) ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו: האי ספר הזהר יפקון ביה מגלותא ברחמי.

וכתב הרמח"ל בריש ספר אדיר במרום "מן התיקונים הגדולים שנתקנו בעולם היה ספר הזהר, כאשר נאמר שבחיו בכמה מקומות ממנו עצמו, כי הוא לגאולה הוכן ולהצמיח קרן ישועה לבית ישראל".

לקבל מושג

כיצד מושגים בתורת הח"ן

רבנו חיים ויטאל זיע"א בהקדמתו לשער ההקדמות כתב שכאשר הגיע לגיל שלשים עמד והתבונן מדוע לא בא בן ישי והרי הקב"ה נשבע שלא יגאל אותנו עד אלף שנה מחרבן בית שני וכבר עברו יותר מאלף וחמש מאות וארבע שנים.

והאריך המהר"ח זיע"א לבאר שהגורם לזה הוא מה שאין אנו לומדים ומתעסקים בתורת הקבלה ובתוך דבריו הביא מה שכתוב בספר הזהר על אינון דלא בעאן לאשתדלא בחכמת הקבלה בזה הלשון "ווי לון דגרמי עניותא וחברא וביזה והרג ואבדן בעלמא".

בהסכמת הרב מנחם היילפרין (בעל הגוב"י על הע"ח) לפירוש האיפה שלימה כתב וז"ל: "כמה נפיש חיליה של המאמרים הללו, שנוקבים ויורדים לפני ולפנים חדרי ליבו של אדם המאמין האמיתי, תסתמרנה שערותיו ובשרו נעשה חדודין חדודין, בהעלותו

שונה הלכות

הלכות למעשה ע"פ ספר חרדים
למור' שליט"א

ברכת השנים

א. בארץ ישראל, שואלים על הגשמים בברכת השנים לומר ותן טל ומטר לברכה, החל מליל ז' בחשון בתפלת ערבית, ועד תפילת המנחה של עריו"ט הראשון של פסח ועד בכלל. ואם טעה ואמר ברכנו ולא שאל מטר ונוכר באמצע הברכה, אומר ותן טל ומטר לברכה במקום שנוכר, וממשיך על הסדר עד סוף הברכה. אמר ברוך אתה ה' קודם שחתם מברך השנים, יאמר למדין חוקיק, וחוזר לתחילת הברכה. ואם נזכר אחר שסיים הברכה קודם שהתחיל תקע בשופר, אומר שם ותן טל ומטר לברכה ודין. ואם נזכר אחר שהתחיל תקע אין צריך לחזור, אלא יאמר בשומע תפילה ותן טל ומטר לברכה כי אתה שומע תפלת כל פה וכו'. ואם לא נזכר אלא עד אחר שסיים שומע תפילה, קודם שהתחיל רצה, יאמר שם ותן טל ומטר לברכה. ואם נזכר אחר שהתחיל רצה, אז חוזר לברכת השנים ואומר על הסדר, ואם לא נזכר אלא עד לאחר שאמר יהיו לרצון אמרי פי האחרון הסמוך לעושה שלום, אז אפילו שעדיין לא עקר רגליו, צריך לחזור לתחילת תפילת העמידה.

ב. מנהג הספרדים ועדות המזרח בברכת השנים, לומר בקיץ "ברכנו", ובחורף "ברך עלינו". וכוללים בה שאלת טל ומטר. והוא מנהג נכון על פי הקבלה. ובנוסף ספרד של האשכנזים, אומרים לעולם "ברך עלינו", אלא שבחורף כוללים בה ותן טל ומטר לברכה.

ג. טעה ואמר ברוך עלינו במקום ברכנו, צריך לחזור לומר ברכנו. אך כדי שלא יהיה נראה כנוסח ברכה אחת שהזכיר בה מטר, ונמצא שלא תיקן כלום, לכן ישתוק כדי הילוך ד' אמות או יותר, ואח"כ יתחיל לומר ברכנו. ואם לא נזכר עד שסיים מברך השנים, או שלא נזכר אלא בברכות שלאחר מכן, חוזר ל"ברכנו", וממשיך ברכות התפילה על הסדר. ואם לא נזכר עד שאמר פסוק יהיו לרצון (האחרון), חוזר לראש התפילה.

ד. טוב להתפלל במחשבתו על הפרנסה בברכת השנים, כמובא בסידור הרש"ש זיע"א, וז"ל, יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שתתן לנו ולכל בני ביתנו, ולכל הסמוכים על שולחנו, היום ובכל יום ויום, מזונותינו בכבוד, בזכות שמך הגדול ד' יק'נוסא הממונה על הפרנסה.

המשך הלכות השכמת הבוקר

כא. ידקדק בחלוקו ללבושו כדרכו שלא יהפוך הפנימי לחוץ.

כב. יזהר שלא ללבוש שני מלבושים ביחד כי קשה לשכחה.

כג. מלבוש של תלמיד חכם צריך שיהא נקי, ואסור שימצא על בגדיו כתם או שמנונית, לפי שבלבשו מלבוש זה, ממאס עצמו בעיני הבריות, שיאמרו "אוי להם ללומדי התורה שהם מאוסים ומגונים". וצריך תלמיד חכם להיות חשוב והגון לכבוד תורתו. אולם לא יתהדר אדם בלבוש החיצוני יותר מדאי, שזהו התחלת תפיסת היצר.

כד. ינעול מנעול ימין תחלה ולא יקשרנו, ואח"כ ינעול של שמאל ויקשרנו, ויחזור ויקשר של ימין. וכשהולך מנעוליו, חולץ של שמאל תחלה.

כה. אסור לילך בקומה זקופה, ולא ילך ד' אמות בגילוי הראש.

הנהגות בית הכסא

כתב רבינו האר"י ז"ל בשער המצוות (פרשת שמיי) וז"ל: שקיץ הנפש כתיב (ויקרא יא, מג) "אל תשקצו את נפשותיכם" ואמרו רבותינו זכרונם לברכה מכאן שהמשהה נקביו עובר על כל תשקצו, וכתבו הפוסקים שבקטנים עובר גם משום לא יהיה עקר.

א. המשהה נקביו עובר משום כל תשקצו אמנם אם יכול להעמיד עצמו כדי שעור הילוך פרסה דהיינו שעה וחומש [72 דקות] אין בו משום כל תשקצו ולא משום סכנה בין בגדולים בין בקטנים. ובפרט אם היה עוסק בתורה או שהתחיל לשמוע קריאה התורה וכיוצא יסיים הענין שעוסק בו ואחר כך יצא לנקביו.

ב. יזהר קודם כל תפלה לפנות גופו ולטהרו משום הכון לקראת אלהיך ישראל, כי מסלק בזה אחיות החיצוניות ונותן להם חלקם ולא יתאחוז בתפילתו.

ג. מנהג החסידים קודם כל סעודה בימי החול יפנה תחלה ובפרט אם מרגיש התעוררות בגופו, ודבר זה הוא צורך גדול ע"פ הסוד.

ד. היוצא לנקביו צריך לנהוג צניעות בבית הכסא. ואפילו כשיוצא לקטנים, צריך לנהוג צניעות בעצמו, ואפילו אם מחמת כן שמחפש מקום צנוע צריך להשהות עצמו מעט, אין לחוש בזה משום איסור כל תשקצו, וגדול כבוד הבריות.

ה. לא ידבר שום דיבור בבית הכסא אפילו דברי חול ואפילו תיבה אחת, כי יתאחוז החיצונים באותיות הדיבור שלו שמדבר שם, אך מותר לנחור דאינו מוציא אותיות מפיו.

ו. יזהר לקנח היטב, דצואה בפי הטבעת מעכבת התפלה, ועיקר הרחיצה במים כמ"ש (משלי ל, יב) "ומצאתו לא רחץ".

ז. לא יקנח ביד ימין אלא ביד שמאל ויזהר שלא יקנח באצבע שוכרץ עליה שלש כריכות התפילין שנקראת אמה.

ח. אם הטיל מים או עשה צרכיו ושכח ולא בירך, אם עבר יותר מחצי שעה לא יברך אשר יצור בשם ומלכות, אבל תוך חצי שעה יברך, ואם נסתפק אם בירך או לא לא יברך בשם ומלכות ויהרהר שם ומלכות בלב.

על הצדיקים

מתורת ומעשרים של צדיקים
בפי שפיט ביה מור' שליט"א

מו"ר רבי יהודה צדקה - י"ב חשוון

רבי יהודה צדקה דורש בהילולת הרב מרדכי שרעבי בישיבתנו הקדושה

מי יוכל למנות את מידותיו ומעלותיו. תענוג היה לשהות במחיצתו ולשמוע את דבריו. הן בלימוד, הן בעצה, והן בהוראה להתנדל. היה משתעשע עם הבחורים בלימוד, מקשה ומתריך ומתפלפל עימם, זה אומר בכה וזה אומר בכה, והיה מאהיב את התורה על התלמידים.

כל צעד שפסע במשעולי החיים היה בבחינת הנהגה לדרות. שיעוריו, שיחותיו, דיבורו עם התלמידים, ואף עם הרבנים בישיבה - כולם היו הנהגה ישירה להמוני העם.

אי אפשר לתאר - ככל שנכביר במילים - את גדול האהבה והידידות העמוקה ששררה בין מרן חכם יהודה למרן חכם בן ציון. כיצד היו לומדים יחדיו ומתפלפלים בדברי תורה, חולקים כבוד זה לזה, וכל אחד היה עומד בפני חברו כעבדא קמיה מאריה.

כאשר היו ניגשים לשאול את מרן חכם בן ציון מי ראש הישיבה, היה אומר "חכם יהודה". וכששואלים אותו, היה אומר "אני רשום כראש הישיבה, אבל חכם בן ציון הוא ראש הישיבה". כה גדולה הייתה האהבה ביניהם.

...

פעם סיפר לתלמידו הקרוב הגאון רבי ראובן שרברגני זצ"ל בצהלה, שכעת עמד בניסיון נוסף. התקשרו אליו מ'הביטוח הלאומי' וביקשו שיפדה את כספו שצבור שלם זה עשרות שנים. "סירבתי למשוך את הכסף", סיפר מרן. "הפקיד אומר לי: 'כבוד הרב, בכסף שיש כאן, אתה יכול לקנות דירה משלך'. אמרת לי: 'בני, אני מעדיף לקנות לעצמי דירה בעולם הבא. אינני מעוניין ליהנות מכסף של מרשיעי ברית'".

...

מרוב אהבתו שאהב את ישראל קדושים, יחיד כרבים, היה רבנו משתתף עמם בצערם, כמי שבכל צרתם לו צר. והיה שופך מעומק לבו צקון לחש לרווחתם ולישעם. בכל מקרה ששמע אודות יהודי חולה או שרוי בצרה, נתמלא כולו כאב ועגמת נפש, תקף ליה עלמא כאילו הוא עצמו נתון באותו מצב. בכל מקרה כזה, חשב קודם-כל מה ביכולתו לעזור, מה ניתן לעשות כדי להקל על האיש בצרתו, או החולה המוטל בערש דווי: אולי רופא מתאים, אולי עזרה כספית, אולי עידוד נפשי במילים מפיסיות והיה מזדרז ומסמך מחשבה למעשה אולם לאחר שהשלים והגיש עזרתו באופן מעשי, עמד לעורר רחמי שמים על האיש המסכן, בתפלה ובתחנונים.

תולדותיו ונפלאותיו של מו"ר עט"ר המקובל האלקי, המלוב"ן, ראש עדת המכוונים, עמוד צלותהון ישראל

רבנו מרדכי שרעבי זצוק"ל

מייסד וראש ישיבתנו ישיבת המקובלים נהר שלום תכב"ץ

שם שמע את שיעוריו של הצדיק המקובל ר' יעקב לופס זצוק"ל.

פתיחת ישיבת נהר שלום

בשנת התש"ח כאשר נחרבה ישיבת בית אל בעיר העתיקה חשש רבנו זיע"א שיתבטל מנין המכוונים שמתפללים את כל שלשת התפילות בכוונות, ומיד טרח לפתוח מנין של מקובלים, שרובם היו ממקובלי בית אל, שהמשיכו את השושלת המפוארה של תורת הקבלה, והתפילות בכוונות.

כך לפני למעלה משבעים שנה הקים רבנו את ישיבתו ישיבת המקובלים 'נהר שלום', יחד עם עמיתו המקובל ר' אברהם הכהן שהיה עוד מהמכוונים בישיבת בית אל בעיר העתיקה, והיה מכתת רגליו ממקום למקום, כדי להחזיק את הישיבה הגדולה 'נהר שלום'.

את שם הישיבה קרא מו"ר על שמו של המקובל האלקי רבנו שרעבי זיע"א אשר נודע בגודל קדושתו והשגותיו בסודות התורה. לא בכדי בחר מו"ר ראש הישיבה זצ"ל, לקרוא את הישיבה על שמו של רבנו הרש"ש ז"ל, אלא מפני שמשאת נפשו ושאפתו היתה, להעמיד תלמידים שידעו להתפלל בסידור כוונות הרש"ש זיע"א, בדרך המסורה דור אחר דור מיישיבת בית אל, וכל כולה של הישיבה אינה אלא המשך ישיבת בית אל.

כבר בחצות הלילה היו משכימים קום מורנו הרב זצ"ל עם תלמידיו ועוסקים בתורת הסוד, עד זמן התפילה, ובהגיע זמן התפילה הכינו עצמם בדחילו ורחימו, ועמדו להתפלל מתוך כובד ראש עם הנץ החמה, מתוך סידור התפילה שסידר הרש"ש הקדוש זלה"ה. לאחר התפילה היה לומד רבנו זצ"ל עם תלמידיו, טור עם בית יוסף והרמב"ם מידי יום ביומו.

ואכן לאחר טירחה ויגע רב, זכה מו"ר ראש הישיבה זצוק"ל להעמיד תלמידים הרבה בלימוד חכמת הקבלה בכלל, ובכוונות הרש"ש בפרט, ואפשר דאלמלא מו"ר זצ"ל היה משתכח לימוד זה והתפילות בכוונות.

ענפים רבים הדומים לשרשם העמיד רבנו בכח הנהגתו הרמתה, בית המדרש נהר שלום הינו כאבן השואבת, לכל סוגי הגוונים בעם, מבעלי בתים עד גדולי המקובלים. דברותיו הטהורות של רבנו זיע"א, היו נשמעים בשיעוריו הנפלאים המגוונים במשך כל שעות היום, בהלכה במוסר, באגדה ובקבלה כאחד, הכל בנועם שיח ובמתקנות אשר היתה מקהילה קהילות רבות שהיו מתקבצים לישיבת נהר שלום לשמוע את נועם דברותיו של רבנו. (המשך בשבוע הבא בע"ה)

הבא בע"ה

עם מרן ר' עובדיה יוסף זצוק"ל

עם ראש הישיבה החסיד ר' שלום שמואלי שליט"א

עם תלמידים

תלמיד מקריא מתוך הספר

לידת רבנו הקדוש זיע"א

בשנת התער"ב זרח השמש בעיר שרעב אשר בתימן, עם לידת רבנו אביו ר' יהודה, ונקרא שמו מרדכי. כאן החלה מסכת חייו המופלאה של רבנו, הרצופה בעבודת ה' ובעסק התורה, אשר האירו פני תבל בחכמתו ובתורתו.

אביו של רבנו נפטר עוד טרם לידתו. ושנתיים לאחר מכן בהיותו תינוק רך בשנים, נפטרה עליו גם אימו, בשביעי של פסח. רבנו ואחותו נתגדלו בבית סבם, ושם שאבו יראת שמים מיוחדת, קדושה וחסידות.

בהיותו צעיר לימים, והוא בן שמונה שנים בלבד, מינו חכמי תימן את רבנו לרבן המכונה 'מארי', והיה מרביץ תורה בעדרים, כל חכמי עירו הכירוהו כי ידיו רב לו בתורה ונתיבותיה.

רבנו לימד 'תלמוד בבלי' בתלמוד תורה בתימן, ותלמידיו מנו כמאה תלמידים, להם העביר רבנו את הלימוד במתק שפתיים, בתבונה ובטוב טעם, והתלמידים שתו בצמא את דבריו. בזקנותו התבטא על כך רבנו באומרו, כי תלמידיו היו גדולים ממנו בשנים, והיו כבני שש עשרה או שבע עשרה, ועל אף שהיה צעיר מהם, באו בהמוניהם לשמוע תורה מפיו.

עליית רבנו לארץ ישראל

תשוקתו של רבנו ואהבתו לארץ ישראל היתה רבה עד מאוד. כל ימיו המתין בתפילה שיוכרה האל לעלות ולחונן את עפרה של ארץ הקודש, ובסיעתא דשמיא נתמלא רצונו. ומיד אחר נישואיו, בשנת התרצ"ב, עלה רבנו הקדוש עם הרבנית ע"ה לארץ הקודש.

בישיבת בית אל

תשוקתו ותאותו של רבנו היתה, לזכות להסתופף בקרבתם של גדולי המקובלים בישיבת בית אל בעיר העתיקה, אשר הם מעתיקי השמועה מדור לדור עד רבנו הרש"ש זיע"א.

רבנו הרגיש כי מן השמים סייעוהו, שזכה לשכון בירושלים, ומידי יום אחר תפילה שחרית היה מכתת רגליו אל בית המדרש ק"ק חסידים 'בית אל', שם למד מפי הגאון המקובל רבן של חסידים ר' שלום הדאיה זצוק"ל.

מלבד זאת, הצטרף רבנו לישיבת רחובות הנהר היכן שעמד החסיד המקובל חכם שאול דוויק הכהן זצוק"ל המכונה 'השד"ה', ויצק מים על ידיו. לאחר פטירת השד"ה בשנת תרצ"ג, למד רבנו עם המקובלים בבית הכנסת מגן דוד, אשר כיהן בה בנו של השד"ה ר' אליהו דוויק, עד שנת ת"ש - עת פרוץ מלחמת העולם השנייה. כמו כן למד בישיבת אמת ליעקב,

האגודה הצדיק המקובל האלקי המלוכין ראש עדת הממונים
מרדכי שרעבי
 מייסד ישיבת המקובלים "נהר שלום"
 הרבני זצ"ל

"עולו ואתכנשו להילולא דצדיקיא"
 הננו שמחים בזאת להזמינכם

להתכנסות השנתית וסעודת הילולא מרכזית

של המקובל האלקי המלוכין ראש עדת הממונים
מרדכי שרעבי
 הרבני זצ"ל

מייסד ישיבת המקובלים "נהר שלום"
 כמעמד מורנו ורבנו המקובל הצדיק

בניהו שמואלי
 רבי שליט"א

ראש ישיבת המקובלים "נהר שלום"

שיתקיים ביום שני כ' חשוון תשפ"ג 14.11.22 לטיניים

באולמי "גוף ירושלים" רחוב שחראי 12 ירושלים בשעה 19:30

סביב שולחנות ערוכים ביד המלך בליזוי תזמורת מיוחדת

מספר המקומות מוגבל עזרת נשים פתוחה שי לכל משתתף

במחלק הערב חלק מהמשתתפים יזמו
 ללבוש את גלימתו של מורנו ורבנו
 המקובל המלוכין
 רבנו מרדכי שרעבי זצ"ל

להזמנת כרטיסים: **הרשמה חובה! הכניסה בחצנת כרטיס כניסה**

02-624-9000 *6431

